

อภิรดี เจริญธัญสกุล : แนวทางการปลูกฝังลัทธิชาตินิยมผ่านหนังสือพิมพ์ ของรัฐบาลในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กับรัฐบาลในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม
(CULTIVATION OF NATIONALISM THROUGH NEWSPAPERS DURING THE REIGN OF
KING VAJIRAVUDH AND PRIME MINISTER PIBULSONGKRAM'S GOVERNMENT)

อ.ที่ปรึกษา : ศ.สุกัญญา สุตบรรทัด , 181 หน้า . ISBN 974-333-764-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และอธิบายถึงเป้าหมายและแนวทางในการ
ปลูกฝังลัทธิชาตินิยมผ่านหนังสือพิมพ์ ตลอดจนเพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่และวิธีการปลูกฝังลัทธิชาติ
นิยมของหนังสือพิมพ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม
โดยทำการศึกษาจากเนื้อหาที่สะท้อนถึงแนวคิดและอุดมการณ์การปลูกฝังลัทธิชาตินิยมของหนังสือพิมพ์ ทั้ง
12 ชื่อฉบับ ที่คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมัย
จอมพล ป. พิบูลสงคราม ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังลัทธิชาตินิยมเช่นเดียวกัน โดยจอมพล
ป. พิบูลสงครามนั้น ได้นำแนวทางการปลูกฝังลัทธิชาตินิยมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
มาใช้ แต่ด้วยบริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้การปลูกฝังลัทธิชาตินิยม แตก
ต่างกันไปด้วย ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมุ่งเน้นการปลูกฝังลัทธิชาตินิยมไปที่ ชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ จอมพล ป. พิบูลสงคราม กลับเน้นไปที่ (รัฐ)ชาติ ทหาร ผู้นำ และวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตาม แนวคิดต่างๆที่นำมาสัมพันธ์กันในการปลูกฝังลัทธิชาตินิยมทั้งหมดนั้น ถูกนำเสนอ
ออกมาในลักษณะเดียวกัน การเน้นย้ำในอำนาจกษัตริย์ อำนาจของผู้นำ และความมั่นคงทางทหาร นั้น ก็
แสดงให้เห็นสัญลักษณ์สำคัญของการสร้างชาติคือการเน้นที่ความสำคัญของนักรบ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า
แม้แนวคิดหรือการปลูกฝังลัทธิชาตินิยม จะแสดงออกในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ความเป็นจริงแล้วก็มี
ความต้องการในลักษณะเดียวกันในทุกยุคสมัยคือ เพื่อให้เห็นความสำคัญของสถานะเดิมๆในสังคมนั่นเอง

ภาควิชา วารสารสนเทศ

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต อภิรดี เจริญธัญสกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [ลายมือ]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [ลายมือ]